

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Németh Zoltán László (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Horváth Antal (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és az (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 33.P.21.565/2008/26. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek részéről 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 18.000 (tizennyolcezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket, míg az alpereseket, hogy 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

Ezt meghaladó fellebbezési költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes pontosított kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes megsértette becsületét azzal, hogy a ... televíziós csatorna számára készített ... című televíziós műsor keretében bemutatott, valamint a csatorna hivatalos honlapján elérhetővé tett „...” című rejtett kamerás riportfilmjében „szakinak” nevezte, valamint, hogy a „tisztá, rendes lakás kissé furcsa tulajdonossal”, illetve a „de vissza emberünkhöz a panelba”, a „sarlatán” közlésekkel bántóan lealacsonyító értékítéletet mondott, amelyek összességükben és szövegkörnyezetükben alkalmasak voltak a személyhez fűződő jog megsértésére.

Kérte a jogsértés megállapítását, mert az egész riport hangvételével, kifejezőmódjával és szerkesztésével hozzájárult ahhoz, hogy jóhírneve és

becsülete megsérüljön, továbbá az I. rendű alperes visszaélt a képmáshoz fűződő jogával is, amikor engedélye nélkül bemutatta a rejtett kamerával készített felvételeket, amelyek alapján egyértelműen beazonosítható volt.

Az alpereseket egyetemlegesen 3.800.000 forint nem vagyoni és 1.156.334 forint vagyoni kár megfizetésére kérte kötelezni azzal, hogy „látványos” jövedelem és vagyoncsökkenése valósult meg az alperesi műsor következtében.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Előadták, hogy nem állapítható meg az, hogy a felperes által alkalmazott mellnagyobbító módszer a tudomány képviselői és gyakorló szakemberek által általánosan elfogadott, tudományosan igazolt, széles körben alkalmazott módszer lenne. A műsor erre vonatkozóan véleménynyilvánítást, kritikai észrevételeket tartalmazott.

A képmással kapcsolatos személyhez fűződő jog vonatkozásában előadták, hogy a felperes a felvételeken felismerhetetlen, hangját eltorzították, képmását kitakarták, így jogsértés e körben sem valósulhatott meg.

A kártérítési iránti igényt is vitatták.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű és a II. rendű alperesek megsértették a felperes becsületét és jóhírnevét az I. rendű alperes által a II. rendű alperes számára készített és a II. rendű alperes által ...-én sugárzott „...” című televíziós műsor keretében bemutatott, valamint a II. rendű alperes internetes honlapján közzétett „...” című rejtett kamerás riportfilmben azzal, hogy a felperest sarlatánnak nevezték.

Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 15 napon belül 500.000 forint tőkét és ennek ... napjától a kifizetés napjáig járó kamatát.

Ezt meghaladón az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

A le nem rótt illetékről úgy rendelkezett, hogy abból a felperes 297.000 forintot, az I. és II. rendű alperesek pedig egyetemlegesen 3.000 forintot kötelesek a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek 15 napon belül 150.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság ismertetette a személyhez fűződő jogok megsértésére vonatkozó anyagi jogi és eljárásjogi szabályokat, a bizonyítási eljárásra vonatkozó rendelkezéseket és az Alkotmánybíróság perbeli jogvitában is irányadó határozatait.

Az elsőfokú bíróság nyomatékosan rögzítette, hogy jelen pernek nem tárgya annak eldöntése, hogy a felperes által alkalmazott módszer hatásos-e, vagy az nem megfelelő.

Kifejtette, hogy a véleménynyilvánítási szabadság keretei közé belefér az, hogy a felperes által alkalmazott módszerről a nyilvánosság előtt bárki kritikát, véleményt fogalmaz meg.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint döntően az alperes által megfogalmazottak nem haladják meg a szabad véleménynyilvánítás határait. Önmagában annak a vitatása, hogy lehetséges-e pszichés módszerekkel a női mellet növelni nem lehet se jóhírnév sértő se becsületsértő, és az nem sérti a felperes személyhez fűződő jogát, ha a módszer tekintetében neki kérdést tesznek fel. Szintén nem sérti a felperes személyhez fűződő jogát az a közlés, hogy akinek esze van, az bele se fog ilyesmibe, illetve, hogy rengetegen látják a nagy üzletet a nők vágyainak kielégítésében, továbbá az a kijelentés, hogy a mellnövelésre jogosító papírja sincs, mert ezek olyan véleménynyilvánítások, továbbá olyan állítások, amelyek megfelelnek a valóságnak és nem sértik a felperes jóhírnévét.

Ezen túl az az alperesi közlés, ami egy tesztről szól, az nem a felperes személyét érinti valamint a pszichológiai tesztek alkalmazásának a problémája olyan szakmai jellegű vita, ami jelen per keretében nem dönthető el.

A „kb. 3-4 hónapig lehet ezzel úgymond bolondítani” közlés is alperesi véleménynek minősül, illetve „amit elmond a felvételen az egy áltudományos értekezés” és „ezt az úr egy írásos teszten értékeli”, „számlát is tud adni, csak éppen nem erről a nem létező tevékenységről”, továbbá, hogy „nem haragszanak meg, ha nem fizetek be erre a sajátos kezelésre”, olyan az alperesek, illetve a műsor készítője által megfogalmazott véleménynyilvánításnak minősülő közlések, amelyek nem haladják meg a véleménynyilvánítás alkotmányos kereteit.

A „pszichológus”, a „mester”, a „kezelés” szavak ellentétes értelmű hangsúlyozásával, illetve szótagolásával az alperesek annak adtak hangot, hogy összességében hiteltelennek, tudománytalannak, komolytalannak és egyfajta becsapásos üzletnek érezték a pszichés módszerrel való mellnövesztési technikát. Ennek a véleménynek a megfogalmazása az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a jogszabályok által biztosított alkotmányos jog. Kétségtelen, hogy ez a vélemény nem közvetlenül direkt módon került megfogalmazásra, inkább a nézőre bízta annak eldöntését, hogy a műsorszám megtekintése után milyen álláspontja alakul ki.

Az is megállapítható, hogy a vélemény stílusa irónikus, azt fejezi ki, hogy sem a pszichológus személyét, sem annak tevékenységét nem tekinti hitelesnek. Ez az elsőfokú bíróság megítélése szerint akkor sem minősül jogsértő véleménynek, ha a felperest érzékenyen érinti.

Mindezek mellett a felperes alappal kifogásolta azt, hogy a műsorszám őt sarlatánnak nevezte. A sarlatán kifejezés - bár kritikai megnyilvánulásnak minősül - azonban indokolatlanul sértő, durván bántó és megalázó, ezért azzal a felperes jóhírnévhez és becsületéhez fűződő személyiségi jogát az alperesek megsértették. A képmás védelméhez fűződő jog megsértésével kapcsolatos igény tekintetében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesek által alkalmazott módszerek alapján a felperes képmása felismerhetetlen volt, csak személye volt beazonosítható a körülmények alapján, de emiatt a képmás védelméhez fűződő személyiségi jog megsértése nem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő.

Az alperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, a kereset elutasítását kérték.

A sarlatánnak való megjelölés tekintetében előadták, hogy annak általános értelme szélhámosság, szemfényvesztés, szédelgés. Ez pedig a műsorban elhangzottakkal együtt véleménynyilvánításnak minősül.

Hivatkoztak arra is, hogy a felperes hihetetlennek tűnő indokkal magyarázta a páciensek ágyékának a vizsgálatát.

Köztudomású tény, hogy az etikai szabályokkal ellentétes az ügyfél, beteg, páciens megtévesztése. Állították, hogy a riporter a „neki elmondottakat” ismertette egy pszichológussal, aki azt „áltudományos értekezésnek” minősítette. Közölték, hogy a felperes még csak valószínűsíteni sem tudta a mellnagyobbító módszer sikerességét.

Azt nem vitatták, hogy a sérelmezett közlés erős érzelmi töltéssel bír, negatív tartalmú, de nem olyan megalázó, becsületsértő, amely indokolná a jogsértés megállapítását.

A felperes csatlakozó fellebbezésében a kereseti kérelmében kifogásolt közlések és a képmásával való visszaélés tekintetében is kérte a jogsértés megállapítását.

Állította, a perbeli műsorban nyilvánosságra hozott tényállításokat és véleménynyilvánítást az újságírók anélkül közölték, hogy azok szakmai helytállóságát, valóságtartalmát előzetesen ellenőrizték volna.

Kifogásolta, hogy nem kapott lehetőséget az álláspontja ismertetésére, nem ellenőrizték a pszichoszomatikus hatásokat és egyetlen egy olyan szakembert nem szólaltattak meg, aki a kérdésben releváns álláspontot közölhetett volna.

Közölte, hogy a keresettel támadott közlések közvetlenül összefüggésbe hozhatók a személyével, személyét járhatja le és nem minősül olyan véleménynyilvánításnak, ami alkotmányos védelmet élvezhetne a műsor egészét tekintve.

Az alperesek fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján.

E körben az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló értelmezésével érdemben helyes döntést hozott, azzal a Fővárosi Ítéltábla teljes egészében egyetértett.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy a hírnévrontás a közlés ténybeli és nem értékbeli valóságához kapcsolódik, ezért az értékelő jellegű minősítést, bírálatot, véleményt tartalmazó közlés önmagában nem jelent hírnévrontást.

A Ptk. 78. §-ában szabályozott jóhírnév védelmének megsértésére alapított személyiségi jogi igény tekintetében a másodfokú bíróság teljes körűen egyetértett az - a fellebbezett részt vizsgálva - elsőfokú bírósággal abban, hogy a sérelmezett „sarlatán” megnevezés alapot adott a jogsértés megállapítására.

Ez a megjelölés átlépi a véleménynyilvánítás alkotmányos határait, mert ez a titulus olyan személyre alkalmazható, aki „nem létező vagy csekély szakértelemével, tudásával kérkedve, mások félrevezetésével anyagi előnyöket szerez magának” (Értelmező kéziszótár V. kötet 1135.o.)

Ezen kifejezés a köznapni értelmezést tekintve elítélendő, negatív jelentéstartalmat hordoz, és az alperesek az őket terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem tártak fel olyan körülményt, ami a súlyosan bántó, megalázó véleményt indokolta volna, ezért e körben helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság a becsület és jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértésének a megállapítását.

A felperes csatlakozó fellebbezésében kérte a további, kereseti kérelmében megjelölt közlések tekintetében is a jogsértés megállapítását.

A Fővárosi Ítélőtábla arra mutat rá, hogy az Alkotmány 61. § (1) bekezdése azt is biztosítja mindenki számára, hogy a Magyar Köztársaság területén szabadon éljen véleménynyilvánítási jogával.

Az Alkotmánybíróság a szabad véleménynyilvánítással kapcsolatban a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában kimondta, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi, ebből következően a védelem az olyan gondolatokat, elveket és nézeteket is megilleti, amelyek sértőek, meghökkentőek vagy aggodalmat keltenek, tehát a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától és értékétől, valóságtartalmától.

Ugyanakkor jogsértő az a véleménynyilvánítás, bírálat, értékelés, amely részben tartalmában, részben kifejezőmódjában túllépi a szabad véleménynyilvánítás megengedett alkotmányos határait.

A Fővárosi Ítélőtábla teljes egészében osztotta a jogsértés megállapítására irányuló kereset elutasítása körében az elsőfokú bíróság álláspontját, ezért indokait nem minden egyes (13) kitétel vonatkozásában, hanem összefoglalóan fejt ki.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a ... című tudományos magazinműsorban felperes által alkalmazott „pszichés mellnövelési” eljárás tekintetében feltett kérdések, felvetések, „hitetlenkedés”, a kezeléssel kapcsolatos megjegyzések nem adnak alapot a jogsértés megállapítására. A Fővárosi Ítélőtábla rámutat arra, hogy a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indított eljárásban nincs jogszabályi lehetőség arra, hogy a bíróság az egészségügyi szakmai vitában állást foglaljon, azt eldöntse, hogy pszichés módszerekkel lehetséges-e a női mellet növelni, ezen kívül a tesztről szóló alperesi közlés, a pszichológiai tesztek alkalmazásának a problémája is olyan szakmai jellegű vita, ami jelen per keretében nem dönthető el.

Az, hogy akinek esze van, az bele se fog ilyesmibe, illetve, hogy a rengetegen látják a nagy üzletet a nők vágyainak kielégítésében, hogy a mellnövelésre papírja van, hogy kb. 3-4 hónapig lehet ezzel úgymond bolondítani közlés, illetve amit elmond a felvételen az egy áltudományos értekezés és ezt az úr egy írásos teszten értékeli, számlát is tud adni, csak éppen nem erről a nem létező tevékenységről, továbbá, hogy nem haragszanak meg, ha nem fizetnek be erre a sajátos kezelésre, a

másodfokú bíróság megítélése szerint is olyan alperesi, illetve a műsor készítője által megfogalmazott véleménynyilvánításnak minősülnek, amelyek nem haladják meg az Alkotmányos kereteket. Ugyanígy a „szaki - furcsa tulajdonos - emberünk” megjelölés is a riport készítőjének a véleményt fejezi ki, és sem szóhasználatában, annak tartalmában nem olyan, sértő bántó, ami miatt indokolt lenne a jogsértés megállapítása.

A nem vagyoni kártérítés megállapításánál a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakat vette figyelembe.

A nem vagyoni kártérítés az adott személyiség értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél. Tehát személyiségi jogsértés esetén azt kell vizsgálni, hogy a sérelmezett magatartás mennyiben járt olyan következménnyel, hogy az adott személyről kedvezőtlen értékítélet alakuljon ki, és ez mennyiben hatott ki társadalmi megítélésére.

A Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül is elfogadható olyan hátrány bekövetkeztése, amely köztudomású ténynek tekinthető.

Ebben a körben a jogsértés tárgyi súlyát, a sérelem időpontját, a kialakult bírói gyakorlatot és a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapíthatóan bekövetkezett hátrányokat kellett értékelni. Ennek során a Fővárosi Ítéltábla is figyelemmel volt arra a körülményre, hogy az alperesek a felperest csalóként, szakértelem nélkül tevékenykedő pszichológusként tüntette fel, ami köztudomású tényként is elfogadható, hogy a felperes számára aki pszichológusi diplomával rendelkezik hátrányt jelentett, megítélését negatív módon befolyásolta, ezért a Fővárosi Ítéltábla nem látott indokot arra, hogy a nem vagyoni kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztassa.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta és ennek megfelelően döntött a perköltség viseléséről a Pp. 239. § (1) bekezdésén keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, és a 6/1986.(VI. 24.) IM rendelet 13. § -ában foglaltakra is figyelemmel.

Budapest, 2011. június 28.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő